

HRVATSKI SABOR

KLASA: 990-01/23-01/5

URBROJ: 65-23-2

Zagreb, 27. studenoga 2023.

Hs*NP*990-01/23-01/5*65-23-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog odluke o proglašenju prvog petka u veljači "Danom crvenih haljina – nacionalnim danom borbe protiv moždanog udara u žena"*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku, aktom od 22. studenoga 2023. godine.

Za svoje predstavnice, koje će u ime Odbora sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Odbor je odredio Renatu Sabljar-Dračevac, predsjednicu Odbora i prim. mr. Maju Grba-Bujević, dr. med., potpredsjednicu Odbora.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku

Klasa: 021-08/23-10/32

Urbroj: 6521-10-23-03

Zagreb, 22. studenoga 2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	23-11-2023				
Klasifikacijska oznaka	990-01/23-01/5	Org. jed.	65		
Uruđbeni broj	6521-10-23-1	Fin.	1	Vrij.	-

**PREDSJEDNIKU
HRVATSKOGA SABORA**

Na temelju članka 85. i članka 172. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku podnosi Hrvatskome saboru

**PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU
PRVOG PETKA U VELJAČI „DANOM CRVENIH HALJINA – NACIONALNIM
DANOM BORBE PROTIV MOŽDANOG UDARA U ŽENA“**

Navedeni prijedlog odluke utvrdio je Odbor za zdravstvo i socijalnu politiku Hrvatskoga sabora na 116. sjednici, održanoj 21. studenoga 2023.

Za svoju predstavnicu koja će u ime Odbora sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela Odbor je odredio Renatu Sabljar-Dračevac, predsjednicu Odbora, a u slučaju njezine spriječenosti prim. mr. Maju Grba-Bujević, dr. med., potpredsjednicu Odbora.

PREDSJEDNICA ODBORA

Renata Sabljar-Dračevac, dr. med.

Prilog: Prijedlog odluke s obrazloženjem

Hs**NP*990-01/23-01/5*6521-10-23-1**Hs

**PRIJEDLOG ODLUKE O PROGLAŠENJU
PRVOG PETKA U VELJAČI „DANOM CRVENIH HALJINA – NACIONALNIM
DANOM BORBE PROTIV MOŽDANOG UDARA U ŽENA“**

Prijedlog

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici održanoj
_____ 2023. donio je

O D L U K U

o proglašenju

**„DANA CRVENIH HALJINA – NACIONALNOG DANA BORBE PROTIV
MOŽDANOG UDARA U ŽENA“**

I.

Prvi petak u veljači proglašava se „Danom crvenih haljina – nacionalnim danom borbe protiv moždanog udara u žena“.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama“.

Klasa:
Zagreb, 2023.

HRVATSKI SABOR

PREDSJEDNIK
HRVATSKOGA SABORA

Gordan Jandroković

OBRAZLOŽENJE

Proglašenjem prvog petka u veljači „**Danom crvenih haljina – nacionalnim danom borbe protiv moždanog udara u žena**“ svake bi se godine snažno upozoravalo na specifične čimbenike rizika moždanog udara u žena, podizala svijest javnosti o uzrocima i posljedicama ove teške bolesti te važnosti prevencije.

Rizik nastanka moždanog udara (MU) u žena mogao bi se značajno smanjiti prevencijom, edukacijom i podizanjem svijesti građanstva, ali i zdravstvenih djelatnika o posebnostima rizičnih čimbenika u žena, upozoravanjem na pogubne posljedice zanemarivanja simptoma te upozoravanjem na potrebu promjene načina života.

Moždani udar je hitno stanje koje se unatoč svojim pandemijskim razmjerima može pravodobnim reagiranjem i prevenirati i liječiti. Nažalost, vodeći je uzrok invaliditeta te drugi uzrok smrtnosti kako u svijetu tako i u Hrvatskoj, češće u žena. U Hrvatskoj je 2021. god. od moždanog udara umrlo 5018 osoba, od kojih 2067 (40 %) muškaraca i 2951 (60 % žena). Prema podacima Eurostata za 2019. godinu Hrvatska je po standardiziranoj stopi smrtnosti od moždanog udara na visokome šestom mjestu od 34 europske zemlje, a svake godine MU ubije dvostruko više žena nego rak dojke.

U Hrvatskoj svake godine od MU-a oboli oko 12 do 15.000 osoba, od kojih su 60 % žene (otprilike 8000 do 9000). Nažalost, usprkos današnjim sve uspješnijim metodama liječenja 30 % oboljelih od moždanog udara će umrijeti, a 30 % će ostati trajno ovisnima o tuđoj pomoći.

Unatoč uvriježenom mišljenju da je MU bolest starije dobi te da češće pogađa muškarce, prema podacima HZJZ-a u Hrvatskoj **jedna od pet žena doživi MU** u usporedbi s jednim od šest muškaraca, a gotovo 35 % moždanih udara dešava se u dobi do 60 godina.

Rizik od MU-a veći je u žena nego u muškaraca mlađih od 30 godina, viši za muškarce u srednjoj životnoj dobi, a potom je učestalost moždanog udara u dobi od 45. do 55. i iznad 75. godine života statistički viša u žena, s lošijim kliničkim ishodima.

Razlozi takvih razlika i povećanog rizika za MU u žena leže u spolno specifičnim rizičnim čimbenicima, koji ne postoje kod muškaraca, te u specifičnostima simptoma u žena, koji često ostaju zanemareni ili neprepoznati (čak i od zdravstvenih djelatnika), a liječenje odgođeno. Spolno specifični čimbenici rizika za MU u žena su korištenje oralnih kontraceptiva, hormonske nadomjesne terapije u menopauzi, hormonske hiperstimulacije kod umjetne

oplodnje, trudnoća i rano postpartalno razdoblje, preeklampsija, eklampsija. U žena koje su imale takve poremećaje u trudnoći, zaostaje 80 % povećan rizik od MU-a tijekom cijelog života. Neke bolesti koje povećavaju rizik za moždani udar su češće u žena (migrena sa aureom, upalne promjene stijenki krvnih žila, aneurizme), a neki tradicionalni rizični čimbenici za MU mogu u žena biti potencirani, povećavajući rizik od MU-a i dovodeći do lošijeg kliničkog ishoda.

Zbog svega navedenog, moždani udar u žena ostaje neprepoznat, nedovoljno liječen i podcijenjen zdravstveni problem.

Imajući na umu da se pravodobnom prevencijom i liječenjem rizičnih čimbenika MU može prevenirati gotovo 90 % te veću zastupljenost žena u riziku za MU, 2019. god. u Hrvatskoj je pokrenuta javnozdravstvena i edukativna kampanja „Dan crvenih haljina“ koja se obilježava prvog petka u veljači (inicijalno pokrenuta 2002. god. u SAD-u, a obilježava se u više od 54 zemlje diljem svijeta). **Osnovni ciljevi** kampanje su podizanje svijesti javnosti o specifičnosti rizičnih čimbenika u žena, upozoravanje na pogubne posljedice zanemarivanja simptoma, prevencija i upozoravanje na potrebu promjene načina života, edukacija o specifičnosti simptoma te potrebi žurnog reagiranja. Dosadašnje aktivnosti diljem Hrvatske značajno su pridonijele da se brzina reagiranja, a posljedično i broj aktivno liječenih u akutnoj fazi moždanog udara povećao tri puta u proteklih nekoliko godina.

Proglašenjem prvog petka u veljači „**Danom crvenih haljina – nacionalnim danom borbe protiv moždanog udara u žena**“ značajno bi se pridonijelo na prevenciji, ranom prepoznavanju i liječenju rizičnih čimbenika za MU u žena, edukaciji i osvješćivanju građanstva o specifičnostima simptoma moždanog udara u žena, pogubnom zanemarivanju simptoma i odgodi liječenja. Obilježavanje „**Dana crvenih haljina – nacionalnim danom borbe protiv moždanog udara u žena**“ prvog petka u veljači bio bi jedan od značajnih doprinosa na unapređenju zdravlja žena, ranom otkrivanju i liječenju rizičnih čimbenika, prepoznavanju specifičnosti simptoma moždanog udara u žena, žurnom reagiranju i liječenju, pridonoseći time podizanju kvalitete života i unapređenju zdravlja žena u riziku od razvoja moždanog udara u Hrvatskoj.

PREDSJEDNICA ODBORA

Renata Sabljarić-Dračević, dr. med.